

V I Lenin

Brev från fjärran

Brev 2. Den nya regeringen och proletariatet

Det viktigaste dokument, som till dags dato (8 [21] mars) står till min disposition, är ett exemplar av den ärkekonservativa och ärkeborgerliga engelska tidningen The Times av den 16 mars med en sammanställning av meddelanden om revolutionen i Ryssland. Det är klart, att det inte är lätt att finna en källa, som är gynnsammare – för att uttrycka sig mildt – inställd till Gutjkovs och Miljukovs regering.

Tidningens korrespondent meddelade följande från Petersburg onsdagen den 1 (14) mars, då den *första* provisoriska regeringen alltså existerade, dvs duman exekutivkommitté, bestående av 13 personer med Rodzjanko i spetsen och med de två ”socialisterna”, såsom tidningen uttrycker saken, Kerenskij och Tjcheidze som medlemmar:

”En grupp på 22 valda medlemmar i riksrådet” – Gutjkov, Stachovitj, Trubetskoj, professor Vasiljev, Grimm, Vernadskij m fl – sände igår ett telegram till tsaren” och bad honom att för att rädda ”dynastin” etc, etc att sammankalla duman och utse en regeringschef, som åtnjuter ”nationens förtroende”. ”Vilket beslut kejsaren, som bör anlända idag, kommer att fatta, är alltså okänt i skrivande stund, men en sak är absolut klar. Om inte Hans Majestät omedelbart infriar önskemålen från de mest moderata elementen bland sina lojala undersåtar, så kommer det inflytande, som riksdumans provisoriska kommitté nu har, att helt övergå till socialisterna, som vill upprätta en republik men som är oförmögna att bilda något slags stadgad regering och ofrånkomligen kommer att utsätta landet för inre anarki och yttre katastrof ...”

Så statsmannaklokt och klart detta är, inte sant? Så bra denne engelsman, vilken tänker som (om han inte leder) gutjkoviterna och miljukoviterna, förstår förhållandet mellan klasskrafterna och klassintressena! ”De mest moderata elementen bland sina lojala undersåtar”, dvs de monarkistiska godsägarna och kapitalisterna, vill ta makten i sina händer, ty de inser utomordentligt väl, att annars kommer ”inflytandet” att övergå till ”socialisterna”. Varför just ”socialisterna” och inte någon annan? Därför att den engelske gutjkoviten mycket väl förstår, att det *inte* finns och *inte kan* finnas någon annan samhällskraft på den politiska arenan. Revolutionen var proletariatets verk, det har ådagalagt hjältemod, det har gjutit sitt blod, det har dragit med sig det arbetande folkets och den fattiga befolkningens bredaste massor, det kräver bröd, fred och frihet, det kräver republik, det sympatiserar med socialismen. Men godsägar- och kapitalistklicken med gutjkoviterna och miljukoviterna i spetsen vill sätta sig över den väldiga majoritetens vilja eller strävan, träffa en *uppgörelse med den sammanstörtande monarkin*, vill stödja och rädda den: utnämna Lvov och Gutjkov, ers majestät, och vi kommer att vara med monarkin mot folket. Det är hela innebörden, hela kärnan i den nya regeringens politik!

Men hur skall man rättfärdiga bedrägeriet mot folket, lurendrejeriet mot det, åsidosättandet av den väldiga befolkningsmajoritetens vilja?

För den skull måste folket baktalas – bourgeoisins gamla men evigt nya metod. Och den engelske gutjkoviten baktalar, skäller, spottar och fräser: ”inre anarki”, ”yttre katastrof”, ”ingen stadgad regering”.

Det är inte sant, högt ärade gutjkovit! Arbetarna vill ha republik, men en republik är en långt mer ”stadgad” regering än monarkin. Vad garanterar folket, att en Romanov nr 2 inte skaffar

sig en Rasputin nr 2? Katastrofen kommer just genom att kriget fortsätts, dvs just genom den nya regeringen. Blott en proletär republik, stödd av lantarbetarna och den fattigaste delen av bönderna och stadsborna, kan säkerställa fred, ge bröd, ordning och frihet.

Skriken om anarki är endast en skärm för de egennyttiga intressena hos kapitalisterna, som vill berika sig på kriget och på krigslånen och som vill återupprätta monarkin *mot* folket.

”Igår gav socialdemokratiska partiet ut ett upprop med det mest upproriska innehåll”, fortsätter korrespondenten, ”och detta upprop spreds över hela staden. De [dvs det socialdemokratiska partiet] är rena doktrinärer, men i en tid som denna har de en oerhörd makt att ställa till skada. Hr Kerenskij och hr Tjcheidze, som begriper, att de inte utan stöd från officerarna och folkets moderatare element kan hoppas att undvika anarki, är nödsakade att ta hänsyn till sina mindre förnuftiga kamrater vilka omärkligt driver dem att inta ståndpunkter, som försvårar provisoriska kommitténs uppgift ...”

Åh, store engelske gutjkovdiplomat! Hur ”oförnuftigt” har ni inte råkat pladdra sanningen!

Med ”socialdemokratiska partiet” och de ”mindre förnuftiga kamrater”, som ”Kerenskij och Tjcheidze är nödsakade ta hänsyn till” avses uppenbarligen centralkommittén eller Petersburgskommittén i vårt, av januarikonferensen 1912 återupprättade parti, samma ”bolsjeviker”, vilka borgaren alltid skäller för ”doktrinärer” för deras trohet mot ”doktrinen”, dvs socialismens grunder, principer, lära och mål. Naturligtvis skäller den engelske gutjkoviten uppropet för att vara upproriskt och doktrinärt liksom vårt partis uppträdande när det uppmanar till kamp för republik, för fred, för fullständigt förintande av tsarmonarkin, för bröd åt folket.

Bröd åt folket och fred är upproriskhet men ministerposter åt Gutjkov och Miljukov är ”ordning”. Vilket gammalt, välkänt prat!

Men hur karakteriserar då den engelske gutjkoviten Kerenskijs och Tjcheidzes taktik?

Som vacklande: å ena sidan får de beröm av gutjkoviten, de ”begriper” (snälla gossar! duktiga gossar!), att utan ”stöd” från officerarna och de moderatare elementen går det inte att undvika anarki (men vi har alltid trott och tror alltjämt i överensstämmelse med vår doktrin, med vår socialistiska lära, att det just är kapitalisterna som för in anarki och krig i det mänskliga samhället, att det endast är *hela* den politiska maktens övergång till proletariatet och det fattigaste folket som kan befria oss från krig, från anarki, från svält!) – Å andra sidan är de ”nödsakade att ta hänsyn till sina mindre förnuftiga kamrater”, dvs till bolsjevikerna, till Rysslands socialdemokratiska arbetarparti, återupprättat och förenat under centralkommittén.

Vad är det då för kraft som gör Kerenskij och Tjcheidze ”nödsakade att ta hänsyn” till bolsjevikpartiet, som de *aldrig* har tillhört och som de själva eller deras publicistiska representanter (”socialistrevolutionärerna”, ”folksocialisterna”, de mensjevikiska OK-anshängarna osv) alltid okvädat, fördömt och förklarat vara en helt obetydlig underjordisk cirkel, en sekt av doktrinärer osv? Var och när har det inträffat, att politiker, som inte mist förståndet, i en revolutionstid, i en tid då massaktioner dominerar, ”tagit hänsyn” till ”doktrinärer”?

Vår arme engelske gutjkovit har trasslat in sig i sina egna motsägelser, han har inte förmått ljuga helt eller säga hela sanningen och har bara avslöjat sig själv.

Kerenskij och Tjcheidze har blivit nödsakade att ta hänsyn till centralkommitténs socialdemokratiska parti på grund av dess inflytande på proletariatet, på massorna. Vårt parti har visat sig vara ett med massorna, med det revolutionära proletariatet, *trots* att våra deputerade arresterades och förvisades till Sibirien redan 1914, trots att Petersburgskommittén utsatts för hårda förföljelser och arresteringar på grund av sitt illegala arbete i krigstid *mot* kriget och mot tsarismen.

”Fakta är envisa ting”, säger ett engelskt ordspråk. Låt mig erinra er om det, högt ärade engelske gutjkovit! Det faktum att vårt parti ledde eller åtminstone osjälviskt bistod arbetarna i Petersburg under de stora revolutionsdagarna var den engelske gutjkoviten ”*själv*” tvungen att erkänna. Det faktum att Kerenskij och Tjcheidze vacklade *mellan* bourgeoisin och proletariatet var han likaledes tvungen att erkänna. Gvozdeviterna, ”försvarsvännerna”, dvs socialchauvinisterna, dvs försvararna av det imperialistiska rövarkriget, följer nu helt bourgeoisin; genom att inträda i ministären, dvs i den andra provisoriska regeringen, har Kerenskij också helt gått över till bourgeoisin; Tjcheidze har inte gjort det, han fortsätter att *vackla* mellan bourgeoisins provisoriska regering, gutjkoviterna och miljukoviterna, och proletariatets och de fattigaste folkmassornas ”provisoriska regering”, betardeputerades sovjet och Rysslands socialdemokratiska arbetarparti, förenat under centralkommittén.

Revolutionen har följaktligen bekräftat det vi särskilt yrkade på när vi uppmanade arbetarna att tydligt göra klart för sig klasskillnaden mellan de viktigaste partierna och de viktigaste strömningarna inom arbetarrörelsen och inom småbourgeoisin, det som vi exempelvis skrev för nästan ett halvår sedan, den 13 oktober 1915, i nr 47 av den i Genève utkommande Sotsial-Demokrat:

”Liksom hittills anser vi det tillåtligt att socialdemokrater deltar i en provisorisk revolutionär regering tillsammans med den demokratiska småbourgeoisin, men under *inga* omständigheter att de deltar tillsammans med revolutionära chauvinister. Revolutionära chauvinister anser vi dem vara, som önskar en seger över tsarismen för att segra över Tyskland, för att kunna plundra andra länder, för att befästa storryssarnas herravälde över andra folk i Ryssland osv. Den revolutionära chauvinismen är baserad på småbourgeoisins klassposition. Småbourgeoisin vacklar alltid mellan bourgeoisin och proletariatet. Nu vacklar den mellan chauvinismen (som hindrar den att vara konsekvent revolutionär ens i den demokratiska revolutionens mening) och den proletära internationalismen. För närvarande är det trudo-vikerna, socialistrevolutionärerna, Nasja Zarja (nu Delo), Tjcheidzes dumagrupp, OK, herr Plechanov osv som är politiska talesmän för denna småbourgeoisin i Ryssland. Om de revolutionära chauvinisterna segrade i Ryssland, så skulle vi vara motståndare till försvar av deras ’fosterland’ i det nuvarande kriget. Vår paroll är: mot chauvinisterna, även om de är revolutionärer och republikaner, mot dem och för det internationella proletariatets förbund för att genomföra den socialistiska revolutionen.”

Men låt oss återvända till den engelske gutjkoviten.

”... Riksdumans provisoriska kommitté har”, fortsätter han, ”bedömt de faror den står inför och avsiktligt avstått från att genomföra sin ursprungliga plan på att arrestera ministrarna, fastän detta kunde ha gjorts igår utan minsta svårighet. Dörren står således öppen för förhandlingar, och tack vare detta kan vi [”vi” är det brittiska finanskapitalet och den brittiska imperialismen] få den nya regimens alla fördelar utan att genomgå kommunens förfärliga prövning och ett inbördeskrigs anarki ...”

Gutjkoviterna var *för* ett inbördeskrig till *deras* förmån, de är emot ett inbördeskrig till förmån för folket, dvs den verkliga majoriteten av det arbetande folket.

”... Relationerna mellan dumans provisoriska kommitté, som representerar hela nationen [detta sägs om fjärde dumans, godsägar- och kapitalistdumans, kommitté!], och arbetardeputerades sovjet, som representerar rena klassintressen [så talar en diplomat, som med ett halvt öra har lyssnat till lärda ord och vill dölja, att arbetardeputerades sovjet representerar proletariatet och de fattiga, dvs nio tiondelar av befolkningen], men i en kristid som den nuvarande har ofantlig makt, har väckt åtskilliga farhågor bland förståndigt folk, som förutsett möjligheten av sammanstötningar mellan dem, sammandrabbningar som skulle kunna få de förfärligaste följder.

Lyckligtvis har denna fara undanröjts, åtminstone för ögonblicket [observera detta "åtminstone"!] tack vare inflytandet från hr Kerenskij, en ung advokat med stor talarbegåvning, vilken klart begriper [till skillnad från Tjcheidze, som även "begripit" men enligt gutjkovitens uppfattning tydligen mindre klart?] nödvändigheten av att agera tillsammans med kommittén till gagn för dess väljare ur arbetarklassen [dvs för att fånga arbetarröster, för att flörta med arbetarna] . En tillfredsställande överenskommelse ingicks idag [onsdagen den 1 (14) mars] och tack vare den kommer alla onödiga friktioner att undvikas."

Vi vet inte vad det var för en överenskommelse, om *hela* arbetardeputeradesovjeten har deltagit i den och vilka villkor den innehåller. Den engelske gutjkoviten har denna gång helt förtigit det *viktigaste*. Naturligtvis! Det är inte fördelaktigt för bourgeoisin, att dessa villkor är klara, exakta och kända för alla, ty då blir det svårare att överträda dem!

De föregående raderna var redan skrivna, då jag läste två mycket viktiga meddelanden. För det första i den ärkekonserverna och ärkeborgerliga paristidningen *Le Temps* (Tiden) av den 20 mars texten till ett upprop från arbetardeputerades sovjet om "stöd" åt den nya regeringen och för det andra utdrag ur Skobelevs tal i riksduman den 1 (14) mars, återgivna av en zurichtidning (*Neue Zürcher Zeitung*, 1. Mittagsblatt, den 21 mars) efter en berlintidning (*National-Zeitung*).

Uppropet från arbetardeputerades sovjet är, om texten inte förvrängts av de franska imperialisterna, ett ytterst anmärkningsvärt dokument, som visar, att proletariatet i Petersburg åtminstone då detta upprop utfärdades stod under småborgerliga politikens dominerande inflytande. Jag erinrar om att till detta slags politiker hänför jag, såsom ovan noterats, personer av Kerenskij och Tjcheidzes typ.

Uppropet innehåller två politiska idéer och två häremot svarande paroller.

För det första. I uppropet sägs, att den (nya) regeringen består av "moderata element". En underlig beskrivning, inte alls fullständig, av rent liberal men inte marxistisk karaktär. Även jag är redo att instämma i att i viss mening – jag skall i nästa brev visa just i vilken mening – varje regering nu, sedan revolutionens första etapp avslutats, måste vara "moderat". Men det är absolut otillåtligt att dölja för sig och för folket, att denna regering vill fortsätta det imperialistiska kriget, att den är agent för det brittiska kapitalet, att den önskar återupprätta monarkin och stärka godsägarnas och kapitalisternas herravälde.

Uppropet förklarar, att alla demokrater måste "stödja" den nya regeringen och att arbetardeputerades sovjet anholder att Kerenskij skall inträda i provisoriska regeringen och befullmäktigar honom att göra detta. Villkoren är: genomförande av de utlovade reformerna redan i krigstid, garanti för nationaliteternas "fria kulturella" (enbart??) utveckling (ett rent kadetiskt, uselt liberalt program) och bildande av en specialkommitté för att övervaka provisoriska regeringens handlingar, en kommitté som skall bestå av medlemmar i arbetardeputerades sovjet och av "militärer".

Om denna övervakningskommitté, som tillhör den andra kategorin av idéer och paroller, skall det talas särskilt härnadan.

Men utnämningen av Kerenskij, en rysk Louis Blanc, och uppmaningen att stödja den nya regeringen är, kan man säga, ett klassiskt exempel på förräderi mot revolutionens sak och proletariatets sak, just ett sådant slags förräderi, som just dömde en hel rad av 1800-talets revolutioner till undergång, oavsett hur uppriktiga och hängivna socialismen ledarna och anhängarna av en sådan politik var.

Proletariatet kan inte och får inte stödja en krigsregering, en restaurationsregering. Vad som krävs för att bekämpa reaktionen, för att slå tillbaka eventuella och sannolika försök från romanovarna och deras vänner att återupprätta monarkin och ställa upp en kontrarevolutionär här, är ingalunda att Gutjkov & Co stöds utan att en *proletär milis organiseras*, att den utvidgas och stärks och att folket beväpnas under arbetarnas ledning. Utan denna viktiga, grundläggande, fundamentala åtgärd kan det inte ens bli tal om att bjuda allvarligt motstånd mot monarkins återupprättande och försök att upphäva eller inskränka utlovade friheter eller att fast slå in på en väg, som leder till bröd, *fred* och frihet.

Ifall Tjcheidze, som tillsammans med Kerenskij tillhörde den första provisoriska regeringen (den av 13 personer bestående dumakommittén), verkligen inte har inträtt i den andra provisoriska regeringen på grund av principiella överväganden av ovannämnd eller liknande karaktär, så länder detta honom till heder. Det måste sägas rent ut. Tyvärr strider en sådan tolkning mot andra fakta och framför allt mot det tal som hållits av Skobelev, vilken alltid gått hand i hand med Tjcheidze.

Skobelev sade, om man får tro den ovannämnda källan, att den ”sociala [? uppenbarligen socialdemokratiska] gruppen och arbetarna endast har föga anknytning till [föga kontakt med] provisoriska regeringens syften”, att arbetarna kräver fred att om kriget fortsätts, så kommer i alla fall katastrofen i vår, att ”arbetarna ingått en temporär överenskommelse [eine vorufige Waffenfreundschaft] med samhället [det liberala samhället] , fast det är en himmelsvid skillnad mellan deras politiska mål och samhällets mål”, att ”liberalerna måste avstå från dåraktiga [unsinnige] krigsmål” osv.

Det sagda är ett mönsterexempel på vad vi ovan, i citatet Sotsial-Demokrat, betecknade som ”vacklan” mellan bourgeoisin och proletariatet. Liberalerna kan, så länge de förblir liberaler, *inte* ”ge upp” ”dåraktiga” krigsmål, vilka för övrigt inte fastställs av dem allena utan av det brittisk-franska finanskapitalet, en världsmakt som förfogar över hundratals miljarder. Uppgiften är inte att ”övertala” liberalerna utan att *klargöra* för arbetarna varför liberalerna har kört fast, varför de är bundna till händer och fötter, varför de *döljer* såväl tsarismens fördrag med Storbritannien osv som uppgörelserna mellan det ryska och det brittisk-franska kapitalet etc osv.

Om Skobelev säger, att arbetarna har träffat en överenskommelse med det liberala samhället vilken det vara må, men inte protesterar mot den, inte från talarstolen i duman klargör att den är skadlig för arbetarna, så *godkänner* han därmed överenskommelsen. Men det borde han absolut inte ha gjort.

Skobelevs direkta eller indirekta, klart uttalade eller tysta godkännande av arbetardeputerade-sovjetens överenskommelse med provisoriska regeringen innebär att Skobelev vacklar åt bourgeoisins håll. Skobelevs uttalande att arbetarna kräver fred, att det är en himmelsvid skillnad mellan deras och liberalernas mål, innebär att Skobelev vacklar åt proletariatets håll.

Rent proletär, verkligt revolutionär och djupt riktig till sin avsikt är den andra politiska idén i det av oss analyserade upproppet från arbetardeputerades sovjet, nämligen idén att bilda en ”övervakningskommitté” (jag vet inte om den kallas just så på ryska; jag översätter fritt från franska), dvs ett utskott för att proletärer och soldaterna skall kunna övervaka provisoriska regeringen.

Det är en bra idé! Detta är värdigt arbetarna, som har gjutit sitt blod för frihet, för fred, för bröd åt folket! Det är ett *reellt steg* för att skapa *reella garantier* mot tsarismen, mot monarkin, mot monarkisterna Gutjkov–Lvov & Co. Detta är ett tecken på, att det ryska proletariatet trots allt gjort framsteg jämfört med det franska proletariatet 1848, som

”befullmäktigade” Louis Blanc! Det är ett bevis på att den proletära massans instinkt och förnuft inte låter sig nöjas med deklamationer, hojtande, löften om reformer och friheter, titeln ”av arbetarna befullmäktigad minister” och liknande glitter utan söker stöd blott där det finns, hos be *beväpnade* folkmassorna, som organiseras och leds av proletariatet, av de medvetna arbetarna.

Detta är ett steg på rätt väg, men *endast* det första steget.

Om denna ”övervakningskommitté” förblir en institution av rent parlamentarisk, enbart politisk typ, dvs en kommission, som kommer att ”ställa frågor” till provisoriska regeringen och få svar av den, så kommer den trots allt att förbli en leksak, då kommer den inte att bli någonting.

Men om detta leder till att det omedelbart och trots alla hinder skapas en verkligen hela folket, verkligen alla män och alla kvinnor omfattande *arbetarmilis* eller *arbetarvårn*, som inte bara skulle ersätta den krossade och förjagade polisen, inte bara skulle göra det *omöjligt* att denna återupprättades av *någon* monarkisk-konstitutionell eller demokratisk-republikansk regering *vare sig* i Petrograd *eller* någon annanstans i Ryssland, så skulle Rysslands avancerade arbetare verkligen slå in på vägen till nya och stora segrar, på en väg som leder till seger över kriget, till förverkligande i praktiken av den paroll, som enligt tidningsmeddelanden prydde kavalleritruppers fanor, då de demonstrerade i Petrograd på platsen framför riksduman:

”Leve alla länders socialistiska republiker!”

Jag skall framlägga mina tankar om detta arbetarvårn i nästa brev.

Jag skall där söka visa dels att bildandet av ett av arbetarna lett folkvårn är den riktiga dagsparollen, vilken motsvarar de taktiska uppgifterna under den särpräglade övergångsperiod den ryska revolutionen (och världsrevolutionen) genomgår, dels att detta arbetarvårn för att det skall bli en framgång måste för det första omfatta *hela* folket, måste bli en massorganisation, allmän i ordets verkligaste bemärkelse, verkligen omfatta hela den arbetsföra befolkningen av båda könen och för det andra måste övergå till att förena inte bara rent polisiära utan också allstatliga funktioner med militära funktioner och med kontroll av den samhälleliga produktionen och varudistributionen.

N Lenin

Zürich, den 22 (9) mars 1917

PS Jag glömde att ange datum – den 20 (7) mars – i mitt förra brev.

Publicerat ffg 1924 i nr 3-4 av tidskriften *Bolsjevik*